

Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
IP Centrul de Excelență în Economie și Finanțe

Director IP Centrul de Excelență în Economie și Finanțe

" 10 "

Curriculumul la disciplina
F.03.O.010 Introducere în microeconomie

Specialitatea: **41210** Finanțe și asigurări

Calificarea: **Broker** în asigurări

Chișinău 2023

Aprobat la:

Ședința Consiliului metodic științific al Centrului de Excelență în Economie și Finanțe, proces-verbal nr. 3 din "09" 10 2023

Director adjunct pentru instruire și educație

Angela BOTEZATU

Ședința catedrei "Finanțe", proces-verbal nr. 2 din "11" 09 2023

Șef catedră

Ala ROLLER

Autori:

1. Galina BUGENKO, master în management, grad didactic superior, IP Centrul de Excelență în Economie și Finanțe
2. Oxana CIOBANU, master în științe economice, grad didactic II, IP Centrul de Excelență în Economie și Finanțe

Recenzenți:

1. Dinu GHERASIM, director general, Compania de Asigurări "Donaris Vienna Insurance Group" SA
2. Liviu MIRAUTA, manager în asigurări, Compania de Asigurări "Moldasig" SA
3. Sergiu ȘOIMU, director "First Audit International" SRL

Adresa Curriculumului în Internet:

<http://edu.gov.md/ro/content/curriculum-invatamintul-profesional-tehnic-postsecundar>

Cuprins

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională	5
III. Competențele profesionale specifice disciplinei	5
IV. Administrarea disciplinei	5
V. Unitățile de învățare	6
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	7
VII. Studiu individual ghidat de profesor	7
VIII. Lucrările practice recomandate.....	8
IX. Sugestii metodologice	8
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	9
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu.....	9
XII. Resursele didactice recomandate elevilor.....	10

I. Preliminarii

Curriculumul disciplinar la "Introducere în microeconomie" este un document normativ și obligatoriu pentru pregătirea specialiștilor în domeniul de formare profesională Finanțe, activitate bancară și asigurări, specialitatea Finanțe și asigurări în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar. Economia formulează legi și principii care sunt folosite nu numai pentru a explica, ci și pentru a prognoza producerea unor fapte și fenomene, precum și pentru a influența desfășurarea lor. Înțelegerea legilor, principiilor economice contribuie la formarea capacităților de anticipare, de identificare a soluțiilor pentru atenuarea consecințelor negative provocate de factori destabilizatori.

Funcțiile Curriculumului. Funcțiile de bază ale Curriculumul sunt:

- didactică și desfășurarea procesului educațional din perspectiva unei pedagogii axate pe competențe;
- reper pentru proiectarea și formarea de competențe la elevi;
- componentă de bază pentru elaborarea strategiei de evaluare și certificare;
- componentă fundamentală pentru elaborarea manualelor tipărite, manualelor electronice, ghidurilor metodologice, testelor de evaluare.

Beneficiarii Curriculumului. Curriculumul este destinat:

- profesorilor din instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar;
- autorilor de manuale și ghiduri metodologice;
- elevilor care își fac studiile la specialitățile din domeniul economiei;
- membrilor comisiilor pentru examenele de calificare;
- membrilor comisiilor de identificare, evaluare și recunoaștere a rezultatelor învățării, dobândite în contexte non-formale și informale.

Scopul. O etapă importantă în pregătirea viitorilor specialiști este componenta economică, deoarece ea reprezintă baza oricărei activități umane. Adaptarea la noile condiții ale pieței presupune cunoașterea factorilor ce determină procesele și fenomenele economice precum și conceptele fundamentale ale economiei: nevoile umane, cererea, oferta, echilibrul pieței, echilibrul consumatorului, echilibrul producătorului, productivitatea factorilor de producție, costurile de producție și posibilitatea obținerii profitului, piețele concurențiale etc. În aceste circumstanțe disciplina "Introducere în microeconomie" este fundamentală în formarea viitorilor specialiști.

Curriculum este structurat în 7 unități de învățare care au drept **scop** familiarizarea elevilor cu mecanismele funcționării microeconomiei și tendințele teoriei economice contemporane. Nota finală se va stabili în proporție de 60% reușita curentă și 40% nota de la examen.

Pentru accentuarea caracterului practic – aplicativ al unității de curs se recomandă cadrelor didactice, care citesc cursul dat, corelarea teoriei cu exemple din economia națională și internațională. Se pune accentul pe domeniul de pregătire a elevilor; analiza unor procese și fenomene economice referitoare la economia Republicii Moldova în spațiul economic european și mondial.

Unitățile de curs ce necesită a fi studiate până la demararea procesului de instruire la disciplina Introducere în microeconomie sunt:

U.02.O.004 Bazele legislației

U.02.O.005 Bazele antreprenorialului

F.02.O.009 Corespondența de afaceri

P.04.O.050 Practica de instruire

II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională

Motivația studierii disciplinei Introducere în microeconomie este determinată de faptul că fundamentele teoretico- metodologice și aplicative însușite la această disciplină reprezintă premisele unei noi pregătiri ale elevilor pentru celelalte discipline economice din planurile de învățământ. Numai în acest context se asigură formarea unor specialiști cu profil larg, cu o gândire creativ-prospectivă, capabili să se încadreze cu profesionalism la locul de muncă și să contribuie la soluționarea problemelor economice.

Omul desfășoară activitatea economică de producție într-un cadru istoricește determinat în condițiile utilizării unor resurse limitate. Apare astfel necesar ca activitatea economică să fie analizată atât în funcție de amploarea sa, cât și din perspectiva finalității scontate. Scopurile propuse trebuie ierarhizate pe diferite perioade, iar comportamentul omului se impune a fi evaluat în relația sa cu tehnica și societatea. Aceste și altele sunt conceptele care contribuie la crearea gândirii economice cu scopul soluționării situațiilor de problemă.

Principiile și metodele de comparație a veniturilor marginale și costuri marginale, precum și modalitățile de maximizare a profitului formează la viitorul specialist sau antreprenor filosofia gestionării business-ului și a instrumentelor decizionale argumentate teoretic care se revăd în activitățile reale. Demersul didactic va contribui la dezvoltarea gândirii critice și creative la elevi, motivării interesului dezvoltării profesionale.

Cunoștințele și abilitățile acumulate la disciplina Introducere în microeconomie vor servi ca fundament pentru formarea profesională a elevilor în cadrul următoarelor unități de curs:

F.04.O.011 Introducere în macroeconomie;

F.04.O.012 Bazele contabilității;

F.05.O.014 Management;

S.05.O.020 Inițiere în firma de exercițiu;

S.07.O.024 Finanțele întreprinderii

S.07.O.027 Analiza situațiilor financiare.

III. Competențele profesionale specifice disciplinei

Reieșind din Standardul de pregătire profesională, competențele profesionale care urmează a fi dezvoltate vizează: *cunoașterea, înțelegerea și utilizarea limbajului specific, rezolvare de probleme, explicația și interpretarea datelor.*

Competențele profesionale specifice disciplinei:

CS1.Delimitarea conceptelor și a modelelor economice în studierea proceselor și fenomenelor economice.

CS2.Identificarea cererii și ofertei ca formă de legătură și coordonare a activității agenților economici.

CS3. Aplicarea elasticității în analiza microeconomică.

CS4. Aprecierea echilibrului consumatorului și producătorului în perioada lungă și scurtă de timp.

CS5. Interpretarea relațiilor dintre costurile de producție și a condițiilor de maximizare a profitului.

CS6. Estimarea activității firmei în condițiile concurenței perfecte și imperfecte.

IV. Administrarea disciplinei

Codul disciplinei	Denumirea disciplinei	Semestrul	Numărul de ore				Modalitate de evaluare	Numărul de credite
			Total	Contact direct		Lucrul individual		
				Prelegeri	Practică/ Seminar			
F.03.O.010	Introducere în microeconomie	3	90	45	15	30	examen	3

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut
1. Microeconomia – domeniul științei economice	
UC1. Definirea obiectului și metodelor de studiu a teoriei economice. UC2. Clasificarea nevoilor, bunurilor și resurselor economice. UC3. Estimarea costului de oportunitate.	1.1. Obiectul de studiu și metoda teoriei economice. 1.2. Nevoile umane, resursele și bunurile economice - caracteristica și tipologia lor. 1.3. Activitatea economică și fazele ei. 1.4. Problemele fundamentale ale economiei. Costul de oportunitate.
2. Piața și mecanismul pieței	
UC1. Determinarea trăsăturilor și funcțiilor pieței. UC2. Prezentarea grafică, analitică și tabelară a cererii și ofertei. UC3. Aprecierea rolului statului în stabilirea echilibrului economic.	2.1. Piața - trăsăturile și funcțiile ei. 2.2. Esența cererii. Modalitatea de determinare, funcția, formele, excepțiile. 2.3. Esența ofertei. Modalitatea de determinare, funcția, formele, excepțiile. 2.4. Echilibrul pieței. Modificarea. Factorii determinanți.
3. Elasticitatea cererii și ofertei	
UC1. Determinarea elasticității cererii în funcție de preț, venit, prețul altor bunuri. UC2. Determinarea elasticității ofertei.	3.1. Elasticitatea cererii după preț. 3.2. Elasticitatea cererii după venit și după prețul altor bunuri. 3.3. Elasticitatea ofertei. Tipurile elasticității.
4. Teoria comportamentului consumatorului	
UC1. Descrierea modelului de comportament al consumatorului. UC2. Construirea curbei "preț - consum" și modelarea acesteia. UC3. Construirea curbei "venit - consum" și modelarea acesteia.	4.1. Elementele modelului de comportament al consumatorului. Noțiunea de utilitate. 4.2. Teoriile utilității. Tipuri de utilitate. 4.3. Curbe de indiferență și caracteristicile lor. Rata marginală de substituție. 4.4. Constrângerea bugetară. Decizia optimă a consumatorului.
5. Teoria comportamentului producătorului	
UC1. Identificarea sistemului factorilor de producție. UC2. Analiza izocuantei și particularitățile ei; compararea procesului de producție în perioadă scurtă și lungă de timp. UC3. Determinarea combinației optime a factorilor de producție. UC4. Stabilirea condițiilor extinderii la scară a producției.	5.1. Definirea producției. Funcția de producție și particularitățile ei. 5.2. Izocuantă și harta izocuantelor. Substituirea factorilor de producție. 5.3. Procesul de producție în perioadă scurtă lungă de timp. 5.4. Extinderea la scară a producției.
6. Costurile de producție și posibilitatea obținerii profitului	
UC1. Identificarea și clasificarea costurilor de producție. UC2. Explicarea costurilor de producție în perioadă scurtă și lungă de timp. UC3. Analiza izocostului și efectului de extindere la scară. UC4. Stabilirea pragului de rentabilitate.	6.1. Conceptul și clasificarea costurilor de producție. 6.2. Costurile de producție în perioadă scurtă și lungă de timp. 6.3. Izocostul și echilibrul producătorului. Efectul de extindere la scară a producției. 6.4. Profitul – tipologia, factorii, maximizarea. Pragul de rentabilitate.
7. Întreprinderea în cadrul piețelor concurențiale	
UC1. Identificarea particularităților concurenței perfecte și imperfecte. UC2. Analiza condițiilor de maximizare a profiturilor și a comportamentului strategic pe piața cu concurență imperfectă.	7.1. Concurența - esența, funcțiile, clasificarea. 7.2. Întreprinderea în condițiile pieței cu concurență perfectă. 7.3. Întreprinderea în condițiile pieței de monopol și monopolistică. 7.4. Activitatea firmei pe piața oligopolistă.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr.crt.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul Individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	Microeconomia - domeniul științei economice	10	5	1	4
2.	Piața și mecanismul pieței	13	6	2	5
3.	Elasticitatea cererii și ofertei	11	6	3	2
4.	Teoria comportamentului consumatorului	13	6	2	5
5.	Teoria comportamentului producătorului	15	8	2	5
6.	Costurile de producție și posibilitatea obținerii profitului	16	8	3	5
7.	Întreprinderea în cadrul piețelor concurențiale	12	6	2	4
	Total	90	45	15	30

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Profesorul va oferi elevilor maximum 2 produse pentru realizarea studiului individual ținând cont de subiectele recomandate.

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Microeconomia – domeniul științei economice			
1.1. Costul de oportunitate. Posibilitățile de producție.	Aplicații practice de calcul a costului de oportunitate.	Corectitudinea rezultatelor	săptămâna 1-3
2. Piața și mecanismul pieței			
2.1. Esența cererii. Modalitatea de determinare, excepțiile.	Investigarea cererii pentru bunuri și servicii (la alegere).	Prezentarea rezultatelor	săptămâna 4-6
3. Teoria comportamentului consumatorului			
3.1. Elementele modelului de comportament al consumatorului. 3.2. Constrângerea bugetară. Decizia optimă a consumatorului.	3.1. Problemă rezolvată 3.2. Studiu de caz	Prezentarea și interpretarea rezultatelor; Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora.	săptămâna 7-8
4. Costurile de producție și posibilitate obținerii profitului			
4.1. Costul de producție și pragul de rentabilitate.	Studiu de caz	Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat	săptămâna 9-11
5. Întreprinderea în cadrul piețelor concurențiale			
5.1. Comportamentul firmei în condițiile de concurență monopolistică și de oligopol în Republica Moldova	Proiect în grup: compararea strategiilor de stabilire a prețului pe diferite piețe.	Demonstrație, prezentarea și analiza probelor	săptămâna 12-14

VIII. Lucrările practice recomandate

Nr. crt.	Unități de învățare	Tema lucrării
1.	Microeconomia - domeniu al științei economice	Analiza resurselor economice și rolul lor în dezvoltarea societății.
2.	Piața și mecanismul pieței	Modalitățile de formare și influență a echilibrului pieței. Politica de prețuri în Republica Moldova.
3.	Elasticitatea cererii și ofertei	Aplicarea teoriei elasticității în analiza microeconomică.
4.	Teoria comportamentului consumatorului	Măsurarea utilității optimale a consumatorului.
5.	Teoria comportamentului producătorului	Aplicarea indicatorilor procesului de producție pe termen scurt și lung.
6.	Costurile de producție și posibilitatea obținerii profitului	Măsurarea costului, venitului, profitului întreprinderii.
7.	Întreprinderea în cadrul piețelor concurențiale	Modalități de stabilire a prețului pe piața cu concurență perfectă și imperfect.

IX. Sugestii metodologice

Una din cerințele majore ale învățământului modern este aceea de a forma la elevi deprinderi de studiu individual, care să dezvolte capacitatea de a gândi și acționa liber și creativ. Modul de organizare a activității didactice în vederea formării la elevi a competențelor formulate în curricula disciplinară va fi stabilit de fiecare profesor în parte în funcție de specificul grupului de lucru, și cerințelor de conținut. Ca urmare, predarea și învățarea se vor realiza prin utilizarea celor mai adecvate metode, procedee și mijloace didactice care să stimuleze gândirea și trăirile elevului. Elevul trebuie să-și asume un rol activ, dezvoltându-și tehnici de învățare eficiente care sporesc șansele de reușită școlară și profesională. Pentru ca demersul profesorului și elevilor să aibă rezultat pozitiv este necesară adoptarea unei strategii de acțiune cât mai adecvate obiectivelor propuse, vârstei elevilor și specificului conținuturilor de însușit. Astfel, metodele și procedeele recomandate spre utilizare sunt: exercițiul, rezolvarea de problemă, studiul de caz, investigarea ș.a. În cadrul prelegerilor și seminarelor sunt recomandate pentru realizarea competențelor și scopului disciplinei utilizarea metodelor centrate pe elev, combinate cu cele tradiționale.

În contextul digitalizării procesului educațional vor fi valorificate instrumentele Google (Google Meet, Google Drive, Google Forms, Jamboard etc.), Wordwall, Livresq etc. Studiile individuale pot fi încărcate pe platforme online, inclusiv Google Classroom. Rolul profesorului este cel de îndrumare, elevul este cel care se informează pentru a ajunge la crearea competențelor ce corespund calificării profesionale.

Tehnologiile didactice aplicate în procesul instructiv-educativ vor fi indicate în proiectele didactice elaborate de profesor în funcție de specificul și particularitățile de vârstă ale elevilor.

Cunoștințele dobândite, deprinderile formate și valorile internalizate prin participarea la activitățile didactice permit elevilor identificarea și selectarea unor criterii în baza cărora să se poată raporta critic la realitatea economică, să exprime atitudini active, pozitive față de aspectele și problemele lumii reale. Importantă este și perspectiva interdisciplinară în abordarea didactică a disciplinelor economice, precum și contribuția semnificativă a acestora la formarea competențelor.

Cadrul didactic este în drept să selecteze tematica studiilor individuale recomandate precum și a lucrărilor practice. În proiectarea didactică de lungă și scurtă durată profesorul se va ghida de prezentul curriculum și va planifica ore de sinteză, evaluare și activități practice.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

În cadrul unității de curs se vor utiliza diferite forme de evaluare (verbală, scrisă, curentă, tematică etc.), pentru a asigura eficiența procesului de evaluare. Pentru evaluarea scrisă vor fi elaborate teste, fișe, exerciții etc., care au drept scop dezvoltarea la elevi a capacităților de sinteză și de sistematizare a cunoștințelor. Pornind de la specificul învățământului profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar, se recomandă ca evaluarea să se bazeze pe produsele propuse pentru a fi elaborate:

Nr. crt.	Itemi	Criteriile de evaluare
1.	Exercițiu	-corectitudinea strategiei de rezolvare -corectitudinea aplicării formulelor; -corectitudinea rezultatelor; -modul de prezentare a rezultatelor; -modul de interpretare a rezultatelor.
2.	Problema rezolvată	- înțelegerea problemei; -formularea și testarea ipotezelor; -stabilirea strategiei rezolutive; -reprezentarea și interpretarea rezultatelor.
3.	Demonstrație	-formularea de ipoteze; -corectitudinea ipotezei; -corectitudinea concluziei; -corectitudinea raționamentelor; -calitatea expunerii textuale și grafice.
4.	Argumentare scrisă	-corectitudinea formulării temei; -selectarea și structurarea logică a argumentelor; -apelarea la propria experiență în explicarea supozițiilor; -utilizarea limbajului de specialitate, respectând normele lingvistice.
5.	Argumentare orală	-corectitudinea formulării temei; -structurarea logică a tezelor propuse pentru discuție; -apelarea la propria experiență în argumentare; -utilizarea corectă a mijloacelor orale de exprimare.
6	Studiu de caz	-corectitudinea interpretării studiului de caz propus; -calitatea soluțiilor, ipoteze propuse; -corectitudinea lingvistică a formulării; -logica formulării; -rezolvarea corectă a problemei; -aprecierea critică, individualitatea răspunsurilor.

Certificarea studiului unității de curs este realizat în baza însumării 60% din notele curente de la orele contact direct și 40% nota de la examen.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Pentru desfășurarea orelor teoretice și practice la „Introducere în microeconomie” sunt necesare condițiile elementare cum sunt prezența scaunelor, meselor de școală, tablei, manuale. Este de dorit să fie calculatoare, proiector, ecran, acoperire wi-fi pentru utilizarea mijloacelor vizuale, prezentărilor, proiectelor, dar și practicarea unor simulări.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
1.	Bucos T., Barbăneagră O. Teorie economică (Microeconomie) / Aplicații. Chișinău: ASEM, 2013	Biblioteca CEEF	12 exemplare
2.	Balan, Aliona. Microeconomie: comportamentul economic al consumatorului: (teorie și practică). Chișinău: ASEM, 2007.	Biblioteca CEEF	12 exemplare
3.	Bălăceanu, Cristina. Microeconomie. București: Editura C. H. Beck, 2007.	Biblioteca CEEF	17 exemplare
4.	Bucos, Tatiana. Teorie economică : suport didactic [Text] / Vol.1: Microeconomie . Chișinău, 2013.	Biblioteca CEEF	15 exemplare
5.	Hămuraru, Maria. Teorie economică. Microeconomie: concepte și aplicații. Chișinău: USM, 2011.	Biblioteca CEEF	9 exemplare
6.	Sârbu, Olga. Indicații metodice și teste la disciplina „Microeconomie. Chișinău: UASM, 2011.	Biblioteca CEEF	10 exemplare
7.	SOROCEAN, Olga, FILIP, Nelly. Introducere în teoria economică. Chișinău: ASEM. 2005.	https://www.academia.edu/16535947/Introducere_teoria_economica	nelimitat
8.	Teorie economică vol.I , Microeconomie, coord. Tomșa A. Chișinău, 2012.	Biblioteca CEEF	20 exemplare
9.	Teorie economică: [pentru uzul studenților]. Chișinău: ASEM, 2012.	Biblioteca CEEF	20 exemplare
10.	Trofimov, Victoria. Teorie economică. Microeconomie. Chișinău : UCCM, 2013.	Biblioteca CEEF	15 exemplare
11.	www.bnm.md	Online	Nelimitat
12.	www.chamber.md	Online	Nelimitat
13.	www.statistica.gov.md	Online	Nelimitat